

Aanpak watercrassula; december 2020

Het verwijderen van de grote biomassa watercrassula in het gehele gebied bij Midsland aan Zee en West aan Zee is klaar. Op dit moment wordt er vooral intensief geïnventariseerd op het voorkomen van de invasieve exoot. Zodra de plant is gesignaleerd wordt met relatief kleine acties de groeiplek aangepakt. Bij deze acties proberen provincie Fryslân en Staatsbosbeheer in de keuzes die er worden gemaakt aan te sluiten bij ontwikkelingen die van nature in een duingebied plaatsvinden: er worden stuifplekken gecreëerd en een enkele vallei wordt afgedekt met zand. De waterstand wordt nog met pompen gereguleerd: dat is nodig om in Midsland aan Zee en West aan Zee ook in de lagere delen droge voeten te garanderen en bovendien moeten de valleien niet onder water staan bij het zoeken naar de watercrassula.

Nadat in maart 2020 het Groot Meisterplak is opgeschoond door middel van het afgraven van 30 cm besmette grond en dit weer met schoon zand is aangevuld, is de periode ingegaan van de 'nacontrole gecombineerd met relatief kleine en snelle acties'. Martijn van der Loo van ecologisch bureau Soontiens, namens de provincie projectleider van de aanpak: "door de plant in een vroeg groeistadium te traceren, kan je hem in de kiem smoren. Dan moet je er wel op tijd bij zijn en direct een maatregel toepassen, zoals lokaal afdekken met een hoeveelheid zand, zorgvuldig afgraven, of handmatig verwijderen. Welke actie we toepassen is afhankelijk van de aard van de besmetting, van de natuurwaarden op die plek en van de verdere omgeving van de locatie".

Tijdens de nacontroles zijn er een aantal vervelende ontwikkelingen ontdekt. Het Grote Plak bleek opnieuw besmet, net als het Waterplak. Bovendien waren er nog kleine besmettingen in het Sterneplak, Riisplak en Badhuiskuil die niet handmatig te verwijderen bleken. In Eldorado werd een enkele groeiplek gevonden. Boswachter Remi Hougee: "deze besmettingen zijn eigenlijk alleen te verklaren vanuit de vogelbewegingen vanuit het Groot Meisterplak, wat nog tot vrij laat in het jaar besmet is geweest. Een watercrassula fragment blijft aan bijvoorbeeld poten hangen en komt zo op een andere plek terecht. Dit is niet te bewijzen maar lijkt wel aannemelijk. Gelukkig waren de mannen en vrouwen die de controles doen er heel snel bij en konden er direct acties worden uitgevoerd."

De acties die zijn uitgevoerd/nog worden uitgevoerd op een rij:

- waterstand reguleren/pompen: bij Midsland aan Zee bij het Grote Plak en bij de parkeerplaats richting het Groot Meisterplak wordt middels oppervlaktebemaling het eventuele water afgevoerd. Het Groot Meisterplak en het Waterplak worden op een peil gehouden zodat er controles kunnen worden gedaan. Bij de overige locaties wordt gepompt indien het nodig is omdat er maatregelen moeten worden uitgevoerd. Het water wordt binnen het gebied verpompt en gaat via de sloten de polder in, net zoals het zou gebeuren als er geen pompen staan. Het effect van de (lokaal) drogere situatie op de natuur is te vergelijken met een aantal jaren op rij drogere jaren. Daarmee is het als natuurlijke fluctuatie te zien.
- Grote Plak: de plas direct onder de zomerhuizen was lange tijd vrij van watercrassula, maar dit voorjaar doken er ineens meerdere planten op. De inschatting is dat deze plantjes er zijn gekomen via vogels uit Groot Meisterplak. Na een periode van handmatig weghalen, bleek de besmetting te groot en is er besloten om lokaal oppervlakkig af te graven.

- Klein Meisterplak: in het Klein Meisterplak zijn enkele groeiplaatsen gevonden. De watercrassula is met de hand weg gehaald. Bij een recente nacontrole is er nog extra grond verwijderd als voorzorg, en op 1 plek in het zuidelijk deel is nog een plantje van enkele mm handmatig verwijderd. Verder werd er niks meer aangetroffen.
- Groot Meisterplak: het Groot Meisterplak is als laatste locatie grootschalig aangepakt. Daar is geen watercrassula meer aangetroffen. Overigens kan de kunstmatig laag gehouden waterstand daarvoor gezorgd hebben. Het gemaakte duin waar de watercrassula in is begraven, aan de noordzijde van de vallei, is nu een erg onnatuurlijk ogend vierkant plateau. Deze zal nog worden afgewerkt met schoon zand, zodat hij beter in het landschap past.
- de slenk van Groot Meisterplak naar Waterplak: De oude slenk is volledig afgedekt, gedempt. Nadat dit is gebeurd is er een nieuwe slenk gegraven oostelijk van de oude slenk. De nieuwe slenk is watercrassula vrij.
- Waterplak: het waterplak is voor een groot deel nog eens afgegraven, vanwege het voorkomen van meerdere groeiplekken. Deze keer is er oppervlakkig machinaal afgegraven, maximaal 10 cm. In een wijde zone om de gevonden groeiplekken heen is dit gedaan. De besmette laag is in het hoge duin oostelijk in depot weg gestopt. Dit duin bestond voornamelijk uit helmgras. Doordat er nu een stuivend duin van is gemaakt, levert dit ecologische voordelen op voor het omringende duingebied. Stuivend zand zorgt namelijk voor verjonging en meer biodiversiteit.
- Perekuil: in de Perekuil zijn groeiplaatsen gevonden. Deze zijn handmatig verwijderd en als extra zekerheid is er een partij zand aangebracht op de oeverzone.
- Onder de Draad: Onder de draad is afgedekt met zand: de watercrassula vormt daar dus geen bedreiging meer.
- Riisplak: In het Riisplak is watercrassula waargenomen. Handmatig verwijderen bleek daar niet afdoende. De locatie die besmet was, is de afgelopen weken afgedekt met zand uit de directe omgeving. Hiermee is de besmetting daar afdoende aangepakt. Het grootste deel van het Riisplak is hiermee ongeschonden gebleven.
- Sterneplak: In het natte gedeelte van Sterneplak is watercrassula gevonden. De plant is enkele keren handmatig verwijderd. Dat bleek echter niet afdoende, daarom is besloten het natte deel van het Sterneplak af te dekken met schoon zand. Dit wordt nu uitgevoerd. Bij deze werkzaamheden is sprake van 'werk met werk' maken: het hoge duin tussen Waterplak en Sterneplak wordt in verstuiwing gebracht op die plekken waar vooral alleen helmgras groeit. De plantlaag met een deel zand die wordt afgegraven, wordt gebruikt om het Sterneplak mee op te vullen. Bovendien wordt er nog zand gebruikt wat vrijkomt bij het onderhoud aan een gemaakte kerf in de zeereep bij paal 7.

Samenwerking

De provincie Fryslân, Staatsbosbeheer, Wetterskip Fryslân, gemeente Terschelling en deskundigen werken samen aan de aanpak van watercrassula op Terschelling. Zij hebben afgesproken dat tot juni 2021 de huidige koers wordt aangehouden. Dat wil zeggen dat tot dan de gebieden intensief worden geïnteriseerd en met snelle relatief kleine acties de groeiplaatsen worden aangepakt. Na juni 2021 gaan de partijen bekijken of de aanpak blijkt te werken of dat er wellicht andere maatregelen nodig zijn. De exotenbestrijdingsafdeling van de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA) heeft onlangs in een second opinion de aanpak geanalyseerd en de conclusie was dat dit de juiste aanpak is voor dit moment.

Voor de aanpak is een financiële bijdrage beschikbaar vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (POP3-subsidie).